

Inserati se sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 " "
16 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo
(administracija) in ekspedicija na
Dunajski cesti št. 15 v Medija-
tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 3 gl. 40 kr
za pol leta . . . 20 "
za četrt leta . . . 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Florijanske
ulice št. 44.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Naš gospodarski napredek.

Tukajšnji dnevnik slovenski prinaša celo
vrsto člankov, ki se pečajo z vprašanjem, kako
bi se dalo našemu narodu v gospodarskem
oziru na noge pomagati.

Naši bralci se bodo spominjali, da je tudi
„Slovenec“ že poprej prinesel več takih član-
kov, zdelo se je, da brez uspeha, pa vendar
niso bili brez uspeha, ker so obrnili pozornost
na to vprašanje, ki zdaj slovenske narodne
kroge bolj in bolj zanima. Naštevati smo v
tistih člankih vire, po katerih bi si Slovenci
kaj pridobiti zamogli, kazali smo na zboljšanje
kmetijstva, na uredbo obrtnije in na kupčijska
pota. Obžalovali smo pred vsem pomanjkanje
podvzetnega duha, ktero pomanjkanje je krivo,
da so prišle velike podvzetja na naši zemlji v
tuje roke, med tem ko naš domačin le kot
borni delavec sodeluje pri takih podvzetjih.

Bolj ko se naš narod izobražuje, več do-
biva tudi podvzetnega duha. Odkar smo se
narodno zbudili, poklicali smo v življenje že
več podvzetij, ki nam služijo v čast. Največe
podvzetje je bila „banka Slovenija“. Tukaj,
dasiravno je bila misel dobra in predmet vse-
stranko koristen, nam je res spodletelo po hu-
dobni volji ptujcev in zanikrnosti domačinov.

Pa čudno se nam zdi, da je edina ne-
sreča nekatere naših tako oplašila, da so zgubili
ves pogum. Zakaj pa se ti ne ozirajo po
drugih naših podvzetjih, ki dobro napredujejo?
Ali ni „Mohorjevo društvo“ lepo in koristno
podjetje, ki izvrstno napreduje? Ali ni „slo-

venska matica“ lepo podvzetje? S pičlimi
močmi so se oživili ti zavodi in vendar živé
in rastejo; toraj nimamo uzroka, obupati nad
svojo delatnostjo, če nam je prav eno pod-
vzetje po nemarnosti in nezvestobi v nič prišlo.

Veliko važnosti pripisujemo posojilnicam
po državi, in slovonske posojilnice v Šoštajnu
in Ljutomeru nam pričajo, da je naš narod
zmožen napredovati v gospodarskem oziru, ako
se mu dopové, kako je treba ravnati.

Mnogo nasvetov se je stavilo v zadnjem
času, kako naj bi se pomagalo kmetu, kako
delavcu, kakor obrtniku, kako trgovcu sloven-
skemu. Pa ti nasveti bodo tako dolgo nasveti
ostali, dokler ni oživljajoče moči
kapitla, katera je tok krvi v javnem živ-
ljenji. Po „krah“ je bilo vse mrtvo v Av-
striji, dokler ni prišel Bontoux s svojimi mi-
ljoni iz Francije na Dunaj, ta je dal prometu
in podvzetnosti novo življenje.

Zato stopamo danes s konkretnim predlogom
pred slovensko občinstvo in nasvetujemo, naj
se osnuje pred vsem naroden denarni zavod,
narodna slovenska banka s tem
namenom, da bo ona oživljala koristne pred-
loge in se lotila podvzetij, ki bodo celemu
narodu v korist: Mi potrebujemo velikega de-
narnega zavoda, če hočemo oživiti razne, pod-
vzetja, ki jih vsi rodoljubi za potrebne spo-
znajo. Da nas naši bralci bolje razumejo, ho-
čemo jim navesti nekoliko izgledov za delo-
krog te narodne banke. Mi vemo, da bo treba
enkrat železnice iz Ljubljane v Karlovec; mi
tudi sedimo, da pri tej železnici ne bo zgube.

Ob enem pa želimo, da bi bilo vodstvo te
železnice v slovenskih rokah, da bi se jemal
službo samo slovenski uradniki in služabniki
in da bi dobiček od te železnice pri nas ostal,
ne pa romal v Pariz, kakor pri južni železnici.
Kako je to mogoče doseči? To bi bilo le
mogoče, ko bi mi imeli svoj narodni denarni
zavod, svojo narodno banko. Ta banka bi pro-
sila za dovoljenje, da sme to železnico zidati
in jo v svoji lasti obdržati, kar bi pod sedanjo
vlado lahko dosegla. Ali bi se bilo zgube bati?
Za celi narod gotovo ne bo zgube; kajti če
bi uradniki več stali, kakor železnica dobička
nesla, imeli bodo vendar le domačini zaslužek
in kruh; kar bo Slovenec z delnico zgubil, to
bo drugi Slovenec, ki bo služboval, dobil; toraj
za celi narod ne bo zgube. Sploh pa na to
še misliti ni: če se vodi železnice ne bo mogla
dati plača 10.000 gl., našlo se bo gotovo spo-
sobnih Slovencev dovolj, ki bodo to službo
opravljali tudi za dva, tri tisoč gl. in če se
uradnikom ne bo moglo dajati po 800 gl. na
leto, saj je dosti izobraženih Slovencev brez
službe, ki bodo ta posel radi opravljali za
600 gl.

Reklo se je tudi, da bi se morali mi Slo-
venci udeležiti pomorske kupčije, ki je zlat
vir blagostanja. Pa kje bo posameznik vzel
toliko denarja, da si bo kupil veliko kupčijsko
ladijo? Treba bo narodnega denarnega zavoda.
Nasvetovalo se je, naj bi si Slovenci osnovali
lastne tovarne, da bi ne ostali vedni užuj
tujih podvzetnikov. To pa brez kapitla ni
mogoče. Mi moramo imeti svojo narodno banko,

Flavija.

Prizori krščanskega življenja iz četrtega
stoletja.

A. Hurel. Pred. Vilinski.

(Dalje.)

XXV.

Ingenuidque reperta . . .

Res je bilo, da je ta nesrečnica, ki je
bila opravljena kakor Flavija, zoper njo na-
klepe kovala, laži trosila. Eusebij je bil pre-
sedit, Pretekstat pa toliko da se je brzdal.
Luskij je skušal kako besedo izustiti v svoje
opravičenje; Rufina je bila pa kakor potrta
in zdrobljena.

Eusebij in Pretekstat sta nekoliko pomi-
šljala, bi li strogo postopala, ali strah javnega
pohujšanja ju je zadrževal. Čemu bi neki to
kovarstvo razglašala, preden nimata v roki
vseh vezi. Previdnost jima je svetovala da
prideta zaroti do dna. Ko bi se bilo okriv-
čencev početje zvedelo, bi bilo po obeh. Iz
te okolnosti sta si tela dokazov dobili.

Eusebiju se je vedno bolj danilo to, kar
je preje le slutil, namreč da sta zasačena
samo orodje skritega zločinstva. Ali težko je
bilo prisiliti ju, da bi bila vse obstala. Ako
bi bila obstala, zgubila bi bila pomoč pri

svojih zavestnikih; ako bi bila pa tajila, kako
bi bila molost našla pred svojima sodnikoma?

To neodločenost je bil Eusebij opazil.

— „Volita, jima reče, ali da vse spoznate,
ali pa da sta javno osramotena.“

Bila sta v kleščah; nista se mogla ganiti;
tako sta bila Rufina in Luskij pritisnjena.
Odločila sta se, da udobita saj nekoliko po-
koja, izdajstvo izdati.

Vse sta povedala.

Obrekovanja, zasramovanja, nastavljen
pasti, tatvine, plenitve, vse kar so morali tr-
peti gostje v Betlehemu, vse je bilo delo teh
malopridnežev, ki sta bila pa le izvrševalca
tuje volje. Izvrševala sta vedno ponavljane
ukaze. Od kod so prihajali ti ukazi? Iz sa-
motišča na Oljski gori. V tem samotišču so
se rodili psovalni spisi, predčasne zavrnutve;
tukaj je bila tista založna jama, vsa tista
orožarnica hudobnih, steklih, nespravičljivih na-
padov, ki niso merili na stvar, nmpak na
osebe. Ti zavistni in sovražni napadi so na-
merjali to, da bi pregnali iz Betlehema po-
božno naselbo, jo daleč stran razkropili in nje
veljavo spodkopali.

Eusebij se ni nadjal takega obstajanja,
ki je veliko važnost za-nj imelo. Bilo mu je
pa tudi vir umirjenja. Dosedaj se mu je bo-

jevati bilo proti lastnemu sumu. Kako težko
je, da tiste zaničujemo, ktere smo ljubili. Pa
komur je dolžnost, da ne slepari, temu gre
pravica, da ni osleparjen; kaj ni imel prav če
se je nje poslužil, izdajsko zaroto uničiti? Tako
je imel v rokah dokaze zoper ljudi, katerih
spreobrnjenje se mu je sumljivo zdelo, da njih
zvižaje in nakane osramoti ako bilo treba.

Precej drugo jutro so se po Betlehemu
čudili, da Rufina tako goreče preklicuje vsa
obrekovanja o Flaviji pa Eusebiju. To obre-
kovanje je toliko laglje ponehalo, ker otroci
niso bili več plačevani, da bi je razširjali in
torej so bili omejeni na podporo Emilne dru-
žine, ktere hvalo so odsedaj jeli popevati. Po
drugi strani je bilo pa videti, če je Eusebij
zopet kak spis obelodanil, je zavrnitev tako
dolgo izostala, da je bila že pozabljena, pred
da je izšla.

Flavijan in nje mati, ki nista poznale
skrivnega uzroka tega potihnenja, bi ga bile
mogle iskati le v mrzli udanosti, ktero sta
jima skazovala oljskegorska odposlanca.

XXVI.

Ut eam putares non mortuam
sed dormientem.

Luskijevo in Rufinino stanje je nevarneje
in težavneje postajalo. Po eni strani sta bila

ki se bo takih podvzetij lotila. Paziti pa bi bilo pred vsem na to, da se banka loti le takih podvzetij, pri katerih bo denar med nami na Slovenskem ostal, namreč v službo jemati le Slovence in svoje izdelke najprej prodajati le Slovencem, da bo cel narod pri tem interesiran, in če nas kaka zguba zadene, da bo denar vendar le med Slovenci. „Banko Slovenijo“ so pogubile največ podružnice na Dunaji, na Češkem na Ogerskem in v Galiciji; potem pa tudi to, da je tujce v službo jemala. Če bi bila ona samo na Slovenskem zavarovala in le slovenske uradnike imela, najbrž bi še danes živela, in če prav ne, vendar bi bil denar doma na Slovenskem ostal, celi narod bi ne imel zgube, ampak le posamezni. Narodna banka bi lahko uničila moč in upliv tujih trgovcev, ker bi z večim kapitalom lahko prikrbela nam tuje pridelke cenejši; ona bi pa tudi lahko oživila in uredila domačo obrtnijo, ustanovila razne tovarne itd.

Reklo se bo, da bodo dobrot te banke deležni le bogatini, ker reveži ne bodo mogli delnic kupiti. Temu se pa lahko v okom pride, ako se naredé delnice za nizko ceno, na pr. po 20—25 gl. (znabiti tudi le po 10 gl.) ena, tako da si jo vsak posel in vsak delavec lahko kupi. Tudi delavci, ki bodo v tovarnah delali, bodo lahko ob enem tudi delničarji, in bodo s toliko večjo marljivostjo in skrbjo delali v korist celega podvzetja.

Sploh se nam zdi, da na drug način tudi toliko denarja vkup ne spravimo. Ako se postavijo delnice na 100 gl., udeležilo se bo kupovanja le malo premožnejših in težko, da bi spravili nad 50.000 gl. vkup. To pa ni noben denar za narodno banko. Ona mora naj menj en milijon denarja imeti. Toraj mora celi narod vkup skladati, da se tak kapital dobi in to je mogoče le z malimi delnicami. Se ve, da bi bilo potem treba s tem denarjem vestno postopati; treba vodstvo izročiti najbolj poštenim in umnim možakom iz našega naroda, pridjati mu pa še oestro nadzorstvo in upeljati javnost posvetovanj, da bo zamogel celi narod kontrolirati delovanje upravnega sveta.

Nas Slovencev je čez en milijon; če kupi le vsak deseti le eno delnico za 10 gl., pa imamo milijon skupaj, in to je že mogoče, ker bodo nekteri kupili po 100 in po 1000 delnic.

To bi bil toraj konkreten predlog, ktere

izvršiti ni nemogoče, samo nekaj eneržije in poguma je treba.

Politični pregled.

V Ljubljani 28. novembra.

Avstrijske decele.

V državnem zboru se je pretresavala postavba o **narejenen vinu**. Tako umetno vino bo odslej istemu davku podvrženo, kakor pravo vino, toraj bo vinorejcem nekoliko pomagano, ker se slabo, ponarejeno vino ne bo moglo več tako po ceni prodajati, in se bo toraj menj umetnega vina delalo.

Vlada si mnogo prizadeva, da bi dobila večino za svojo novo **brambovsko** postavbo.

Levičarji so vlado interpelirali, če ona kaj vé za to, da se na Češkem Nemci preganjajo, in kaj misli storiti za brambo Nemcev? Kakor znano, ni bilo družega, ko da so se šolarji nekoliko lasali, in to se je v svet raztrojilo kot grozen dogodek.

Poštna hranilnica, ki pridejo v državnem zboru vsak čas na vrsto, bodo menda jako koristna naprava, ker se bo z njimi vsakemu priložnost ponudila, da si kaj prihrani. Na deželi na pr. je bilo človeku težavno, storiti dolgo pot v ljubljansko hranilnico, ker se za en par goldinarjev ni splačalo, in so potem taki tisti denar zopet zapravili. Zdaj bo pa država dobra stala, da nobeden nič ne zgubi.

O ustaji v **južni Dalmaciji** so dunajski listi vse pretiravali. Istina je le, da je pridrla v Krivošćije nekaj roparskih čet iz Hercegovine, ki se bodo pa kmalo ukrotile ali pa se same razpršile.

Nadalje hočejo levičarji predlagati, da bi se **časnikom** več svobode dalo, da bi se odpravilo ali prenaradilo objektivno postopanje pri konfiskacijah. Čeravno so to postopanje proti listom ustavoverci sami upeljali, in se toraj ne smejo pritožiti, da se jim s konfiskacijami kaka krivica godi, vendar bi rekli, da bi bilo prav, ko bi tudi naši poslanci glasovali za večjo svobodo tiska, ker mi ne vemo, kdaj nam to zna prav priti.

Lienbacher in tovarši hočejo novo postavbo **za delniške društva**.

Čehi so slabo zadovoljni z ministrom

Konradom, ki še vedno neče Čehom dati narodnih srednjih in ljudskih šol, kolikor jih potrebujejo, med tem ko nemške in judovske šole na Češkem živo podpira in tudi „schulvereinu“ ne brani, da ta propagando dela med Čehi in v čisto slovanskih krajih nemške šole ustanovlja. Češki listi že pravijo, da mora Konrad na vsak način odstopiti, prej ne bo bolje, ker njemu se mara vsaka slovenska šola prav s silo iz rok iztrgati, tako je naklonjen nemškutariji. Mi upamo, da se bodo tudi naši poslanci oglasili za narodne srednje šole, da ne bodo vedno le Čehom, Poljakom in nemškim konservativcem govoriti in zahtevati pustili, da bodo enkrat tudi naše slovenske zahteve na dnevni red spravili.

„Politik“ se pohvalno izrazuje o tirolskem poslancu **Greuterju**, ker ima ta največ zaslug, da se Hohenwartov klub ni še dalje razdrobil in da ostane desnica kompaktna in edina.

O novem ministru **Kalnokyju** se čuje, da ni strasten človek in tudi ne sovražnik Slovanov, ampak nasprotno, da bo zagovarjal zvezo z Rusijo. Toliko bolje!

Novi **klub središča** proglašajo kot svoj program, da morajo vse javne zadeve uravnane biti v smislu katoliške vere.

V **Dalmaciji** ni tako nevarno, kakor se je pisalo. Upornih je le nekaj vasi, pa te se ne upirajo cesarju, ampak le v redni vojski nečejo služiti, ter hočejo imeti svojo deželno brambo, s katero so vsak čas pripravljeni, za Avstrijo bojevati se. Kako lahko bi se svar poravnala, ko bi sem ljudem dale neke olajšave!

Pritožbe kršč. prebivalstva v **Bosni** so prišle do državnega zbora in naše zagovornika v poslancu Klaiću. Desnica hoče bojda vlado pozvati, naj stare krivice odpravi in naj uredi agrarno vprašanje v novopridobljeni deželi.

Vnanje države.

Večina **bavarske** zbornice, ki je katoliška, še vedno brez uspeha napada liberalno ministerstvo Lutzovo. Čeravno zbornica vladi daje vedne nezaupnice, vendar kralj Ludvik ne odpusti liberalnega ministerstva. To je čudna ustava na Bavarskem!

V **Rusiji** je zopet neki falot streljal na generala Čerevina. Atentatov toraj še ni konca.

od Eusebija na gorkem ujeta in zato sta se mu udala na milost in nemilost, svoje izjave lastnoročno podpisavši, kar je on dobro shranil. Po drugi se pa nista mogla odtegniti ne Bonosu ne Melaniji, ker bi ju bila pogubila.

Dasi sta Bonos in Melanija strinjala se v hudem sovraštvu in zavisti do betlehemske naselbe, je bil vender med njima velik razpor. Bila sta si dve preveč podobni duši, da ne bi si bila eden drugemu nasprotna. Njuna častihlepnost in oholost, njuno hrepenenje po gospodstvu in oblasti sta bile, kakor dvoje enorodnih elektrikov, iz katerih se užge strela, kadar ob-se trčita.

Dala sta se eden drugega opazovati. Bonos je imel za to opravilo Luskija, Melanija pa Rufino. Taki gospodje in služaji so si držali ravnotežje; a služajem se je bilo vender sponeslo gospodarje svoje varati in sicer prav lahko:

Mesto da vsak za-se nalogo svojo izpolnuje, tako da Luskij opazuje Melanijo, Rufina pa Bonosa, sta se bila pa opazovalca zmenila, da si bodeta svoje opazbe eden drugemu znani. Rufina je ovajala Melanine skrivnosti Luskiju, ta pa Bonosu. Luskij pa je Bonosove

tajnosti izdajal Rufini, ta pa Melaniji. Obadva sta bila prav zadovoljna z dobljenimi izvedbami, ki so bile do čuda natanke in razpredene in obadva sta toliko bolj čislala svoja poročevalca.

Tako občevanje je pripravilo oba ovaduha v to nevarnost, iz katere si pota nista znala. Bila sta zares sprideni in hudobni duši. Da bi svojo pokvarjenost zakrivala in izgubljeno veljavo nazaj dobila, sta si po velikih prošnjah izprosila, eden, da mu je Bonos pomagal k redom, druga pa, da jo je Melanija sprejela med bogusvete deve. Škof jeruzalemski, dobrosrčen in priprost kakor je bil, je obadva po takih priporočilih povzdignil k tem častem.

Melaniji pa Bonosu gotovo ni bilo lahko ločiti se od takih zaveznikov; pa če se jima je potreba zdelo, da eden družega opazujeta, je bilo pač potrebneje, po njunem mnenju seveda, prekrizati namere betlehemcev, za kar ni bilo sposobnejših od Rufine in Luskija. Zatorej sta odposlala tadvu, da eden biva pri Eusebiju, a druga pri plemenitih gospeh.

Dokler jima ni bila krinka z obraza potegnjena, sta nalog svoj izvrševala z neko poštenostjo. Kaj jima je bilo pa sedaj začeti?

Sta se li mogla izogniti svetopisemski besedi, da nikdo ne more služiti dvema gospodoma?

Zdelo se jima je tako in sklenila sta, da med Betlehemom in Oljsko goro še znanprej isto ulogo igrata, kakor sta jo preje le na Oljski gori. Če jima je bilo nemogoče, dvema gospodoma služiti, jima je bilo pa mogoče obadva črtiti in izdati. Tega pa Eusebij ni slutil. On ni še vedel, ktere vezi ju priklepajo na prva gospodarja; pa tudi upanje si je delal, da si ju je podvrgel ali s tem, da ju ni razglasil ali s tem, da jima je prizanesel.

Med tem so se poslopja vzdigovala na višek; dvojni samostan je bil dozidan. Obdajajoči ga zidovi bili so upokončeni in bogoljubni naselbi je bilo moč, da za časno bivališče zapusti.

Proti zadujemu sprejeli so bili mnogo prišlecev. Ne le mnogo tistih, ki so preje spadalili k domači cerkvi v Rimu, se jim je pridružilo, ampak tudi taki, ktere je vihar proti sv. deželi zanesel, ki so na Oljski gori zavetja iskali, v Betlehemu ga pa našli. Nekteri so drugih odločeni živeli po svetni navadi, največ jih je pa skupno živelo in ti so živeli pod nadzorstvom ali Eusebija ali Metele.

Gambetta hoče svojo vlado pričetiti s sovražnim činom proti katoliški cerkvi. Staviti hoče zbornici predlog, naj se poslaništvo pri sv. očetu odpravi, da francoska republika ne bo z vatikanom v nobeni zvezi.

Laški prostomavtarji pa nečejo za francoskimi zaostati, zato trosijo po ulicah plakate, da se mora kralj Humbert odstaviti, ker je postal avstrijski polkovnik, papež pa da se mora iz Rima pregnati. Ob enem vpijejo po Trstu in Trenti.

Izvirni dopisi.

Z Dunaja, 27. novembra. (Državni zbor. — Levičarske bombe. — Vojna postava. — Gospodska zbornica. — Središna kluba. Državni zbor je včeraj postavil o poštnih hranilnicah izročil hranilniču nemu v pretres, za posvetovanje silno važnih od gospodske zbornice skienjenih postav glede skladanja zemljiš, vravnovanja gozdnih mej in razdelitve skupnih zemljiš je sklenil voliti poseben odsek 24 udov. Te postavbe so zlasti jako potrebne tudi za nekatere dele dežele Kranjske, kjer so zemljišča dostikrat tako razkosana, da jih še en sam posestnik ne more orati, ampak se mora porazumeti s sosedom, da skupaj orjeta. Ako bode postava praktična in okoliščinam primerna, bo toraj jako koristna za one kraje, kjer bi nekateri posestniki radi na novo razmerili in razdelili zemljišča, pa se nekateri tega branijo. Za tem bila je volitev za državno sodnijo, pri kateri so se poslanci klicali po imenih. Izvoljen je bil kandidat desnice, dunajski odvetnik dr. Hasslwanter s 147 glasovi proti 113. Manjkalo je toraj na obeh straneh skoraj 100 poslancev. Po dovršeni volitvi se je nadaljevala razprava o vžitninskem davku za ponarejeno vino. Vinorejci tak davek želé, ker bode potem poskočila cena ponarejenega vina in bode vsakdo raje pil pravo vino, kakor da bi moral ponarejeno drago plačevati. Poslanec Fürnkranz je toraj prav krepko zagovarjal postavbo, dunajski poslanec Kronawetter pa jo je spodbijal. Naposled je z veliko veliko večino obveljala postava, ki določuje, da se mora kakor od pravega vina tudi od ponarejenega plačevati vžitninski davek po mestih, kjer velja določba o vžitninskem davku.

Flavija in nje mati sta bile nedvojbeno najodličnejše pri ženskem oddelku, kakor Eusebij in Pretekstat pri moškem. V obeh oddelkih sta se nahajala dva življa: svetni in duhovni; toda vsi, naj so bili posvetjeni ali ne, bili so istemu redu podvrženi. Občna, radovaljno sprejeta navada je edinila različna življa v enoto.

To novo skupno žitje, v katerem je vsak ostal sam svoj gospod, a vendar samovolji se odpovedal, to življenje bilo je res občudovanja vredno dajaje gniljiv prizor.

Način življenja je bil ta-le: Ločeni so bili, kader so delali, a skupaj, kader so moli in pevali. Obedi so bili skupni. O nedeljah samo napotili so se vsi v rojstno cerkev, kjer so stali o desni moške, ob levi pa žene. Povevanje godilo se je oni čas prevrstovaje. Udeleživši se kruha božje besede, podali so se v istem redu v samostan nazaj. Hrana bila jim je navadna in pičila, spanje kratko, vedrenje spodobno. Moški so se pečali v svojem samostanu s svetimi znanostimi, spisovaje knjige ali je prepisovaje. (Dalje prih.)

Na koncu ste se prebrale še dve interpelaciji. Lienbacher in tovarši so vlado interpelirali, zakaj še dozdej zbornici ni predložila nove delniške postavbe, kakor je zbornica s posebnim sklepom zahtevala že l. 1879, levičarji pa so danes naredili drug silen naskok na vlado, da bi jo — podrlil! Prvi naskok je bila interpelacija o deželni banki, drugi naskok pa je današnja interpelacija o — študentovskih pretepih v Kuchelbadu. Interpelacija popisuje, koliko imajo Nemci na Českem pred Čehi trpeti, omenja pretepev v Kuchelbadu in med šolskimi paglovci, ter vpraša, kaj misli vlada v varstvo Nemcev storiti. Vladi pač ne bo težko na to vprašanje odgovoriti, in ako bode nemško gospodo srbelo, bodo lahko od Čehov zvedeli, da je bilo večidel vse zlagano in pretirano, kar so liberalni listi pisali o preganjanju Nemcev na Českem. Še te dni bodo napravili tretji naskok na Taaffeja, ktereга mislijo po naznanilu liberalnih listov vprašati, zakaj je Vestenecka prestavil iz Litiije in potem še iz Gradca. Odgovor na to interpelacijo bo pa še lagljiko na prve dve. Poguma levičarjem ne manjka, toda s takimi bedarijami pač ne bodo omajali vlade, še manj pa jo podrlil.

Prihodnja seja bo v sredo, pa ne bo posebno važnih predmetov na dnevnem redu. Najglavnejša reč je vojaška postava, ki pa pride na vrsto najbrže še le prihodnji teden. Avtonomistični klubi so jo že pretresali in so sklenili jo sprejeti, vendar pa nasvetovati nekatere premembe. Prva prememba zadeva določbo, da smejo učenci nekterih šol služiti kot enoletni prostovoljci, ako so prej dovršili spodnjo gimnazijo, spodnjo realko ali kako meščansko šolo. Ako se namreč enoletno prostovoljstvo dovoli tudi njim, ki so obiskovali meščanske šole, bi bili kmečki prebivalci na škodi, ker bi morali dajati več vojakov, zato se bode nasvetovalo, da ta določba izostane. Dalje se bode nasvetovala še večji polajšava za pripravnike in ljudske učitelje ter se bode v postavi odločno določilo, da se imajo v 8 tednih, in sicer o takem času ki šolskemu poduku ne bode na škodo, v vojaščini izuriti, potem pa odpustiti in v mirnem času le še klicati k časnim (periodičnim) rezervnim ali deželobrambovskim vajam. In naposled se bode sprejela še važna določba, da bodo imeli vsi udje posebne nabiralne komisije, ki bode obstajala iz zastopnikov vojaštva kakor tudi iz zastopnikov občin in okrajev, pravico zahtevati, naj se še enkrat preiskuje, ako bi se jim dozdevalo, da je politična oblast koga oprostila vojaščine, ki bi po njihovem mnenju ne zaslužil oprosten biti. Dozdej so bili župani pač navzoči pri nabiranju vojakov, pa niso imeli nobene pravice govoriti. Ker bodo tudi levičarji glasovali za vojno postavbo, ni dvoma, da bode sprejeta.

V gospodski zbornici pride te dni na vrsto Lienbacherjev predlog. Šolski odsek, ki ima še liberalno večino, sklenil je z 11 glasovi proti 9, naj se ta predlog zavrže. Grof Falkenhayn pa je naznanil, da hoče v imenu manjšine šolskega odseka zagovarjati ta predlog. Vsled zadnjega imenovanja imeli bodo konservativci večino v zbornici, zato je upati, da bode Lienbacherjev predlog sprejet.

Imenik klubovih udov naj nekoliko popravim. Opat Fröschel ni stopil v novi središnji klub, ampak ostal je samec; ravno tako je Ruf iz novega kluba zopet izstopil, pa se ni zopet pridružil Hohenwartovemu klubu. Tudi Dipauli je še samec, ravno tako prošt Wieser, ki je izstopil iz Hohenwartovega kluba. Noska

pa je še ostal pri njem. Novi klub ima toraj 20 udov, Hohenwartov pa 40, samci so 4; neodločna, kaj naj storita, sta še prošt Valussi in dekan Gentilini, ki sta pa dozdej še pri desnem središču.

Z Dunaja, 24. novembra. (Po lastnem sinu sodniji izdani starši.) Nič ni tako skrito, da bi enkrat ne bilo očito. Ta stari pregovor potrjuje strašen dogodek, o katerem poročajo današnji tukajšnji listi. Pred dvema leti je bil zginil neki Sassman, ki je pri vrtnarju Martinu Ranftlu v Brigitnem logu služil za hlapca. Ljudje so sicer trdili, da ga je Ranftl ubil, in sodnija je Ranftlna prišla in oistro spraševala, pa ni mogla nič zvedeti, zlasti ker je njegov drugi hlapec Wiukler pričal, da se je bil Sassman nekega dne skregal s svojim gospodarjem ter pobral svoje reči in proč šel. Ker je pa Ranftl nekoliko časa potem prišel s Sassmannovo hranilnično knjižnico k tukajšnji hranilnici po vložene denarje, prišla ga je sodnija in obsodila zaradi tatvine na več let težke ječe; o Sassmanu pa tudi pri tej priliki ni zvedela nič in ravno tako o nekem policaji ne, ki je bil ravno takrat zginil, da se ni vedelo kam.

Včeraj pa je prišel k sodniji Ranftlnov sin Janez Ranftl, ter je rekel, da mu vest ne da miru, in da mora povedati, da Sassmanovo truplo leži zakopano na očetovem vrtu. Ranftl je grdo ravnal s svojim sinom, ki je bil zaradi tega zapustil očetovo hišo, ter si drugej službe iskal. Ko so pa očeta obsodili in odpeljali v Steinsko kaznilnico, prišel je domu, da bi malo posestvo očetov ne prišlo čisto v nič. Pa ni imel pravega veselja do dela, in ravno včeraj mu je mati zopet očitala njegovo malomarnost. Sin je materi rekel, da ne mara delati, ker na vrtu zmerom smrdi in ga ta smrad opominja na hudodelstvo očetovo. Mati je bila vsled tega vsa razjarjena ter je sinu žugala, da se popelje v Stein k očetu, kteremu bode vse to povedala, potem pa da bode skočila v Donavo. Mladi Ranftl gre na to iz hiše naravnost k sodniji, kjer pové, da je Sassman na njegovem vrtu pokopan. In kmalo za njim je prišla tudi sosedinja, ki je slišala prepir med mladim Ranftlnom in njegovo materjo.

Sodnijska komisija se poda v Brigitni log, ter prime in v zapor dene Ranftlnovo ženo, ker je bilo iz prepira s sinom jasno, da je ona vedela za možovo hudodelstvo in da ga je bila morebiti clo sodeležna. Ravno tako so prišli in zaprli hlapca Winklerja, ki služi pri nekem tukajšnjem gospodarju, ker ga tudi sumničijo, da je vedel za umor Sassmanov ter pri sodniji krivo pričal. Potem pa je šla komisija na vrt, kjer je mladi Ranftl pokazal neko gred, rekši, da je bil v tem kraju vedno velik smrad in da tukaj mora biti zakopan umorjeni Sassman. Delavci so začeli kopati in Ranftl jim je sam pomagal. Ker je bilo že proti večeru, prižgali so baklje. Po dolgem kopanju našli so res truplo večidel že strohnjeno. Varno ga vzdignejo iz jame ter zapazijo, da je bila črepina na dveh krajih z nekim ostrim orodjem preklana in da je vsled tega razpadla na dvoje. Smradu pri kopanju ni bilo nobenega, zato sklepajo, da je moral mladi Ranftl že dolgo vedeti za to, preden se je odločil reč naznaniti sodniji. Pričela se bo toraj nova preiskava, pri kateri se bode pokazalo, koliko sta razun starega Ranftlna umora nad Sassmanom kriva tudi njegova žena in njegov bivši hlapec Winkler. Morda se bode tudi zvedelo, kaj se je zgodilo s policajem, ki je bil takrat zginil. Nekateri mislijo, da je

Ranftlna zasledoval, in da ga je Ranftl umoril, ko je vidil, da je izvolal njegovo hudodelstvo.

Z Vrhniške, 25. nov. Včeraj (24. nov.) vstanovilo se je tudi na Vrhniški posojilno društvo za Vrhniško okolico. Krog dveh popoldne zbralo se je več odličnih rodoljubov iz Vrhniške in okolice v prostorni dvorani tukajšnje čitalnice. Za predsednika shoda je bil soglasno izvoljen bivši deželni poslanec občespoštovani g. Franc Kotnik, posestnik v Verdu, za zapisnikarja g. Josip Lenarčič posestnik na Vrhniški. Na podlagi pravil šišenske in žavske posojilnice obravnavala so se pravila za novo društvo. Vsa obravnava se je prav mirno vršila, vsak je s prosto besedo stavil svoje nasvete, iz vsega razgovora se je videlo, da vse navzoče vodi le gorka želja pomagati revnemu kmetijskemu stanu. Pravila šišenske posojilnice so se večinoma potrdile, le sem ter tje se kaj pridajalo ali izpustilo kakor je bolj ugodno tukajšnjim krajnim razmeram. Potem se je pričelo podpisovanje delnic. Precej se je podpisalo 37 delnic po 100 gld. toraj skupno 1700 gld. Resnično lep pričetek! Pri volitvi ravnateljstva so bili voljeni: G. Franc Kotnik za ravnatelja, g. Gruden za blagajnika, g. Lenarčič za kontrolorja; gg. Tomšič in Petrič za namestnika in gg. Lenasi, Vonča in Majaron iz Barovnice za nadzornike, vsi poštteni, vsega zaupanja vredni možje. Bog daj srečo!

Iz ložkih hribov. Že več časa sem gledal po slovenskih časnikih, ali bo kje popisana lepa svečanost, ktera se je obhajala 23. vinotoka v Starem trgu pri Ložu pa nisem mogel zaslediti kakega dopisa, akaravno se dandanes že vsaka malenkostna reč na široko in dolgo popisuje. Dovolite mi dragi bralci! da jo jest nekoliko omenim. V Starem trgu so se 23. vinotoka blagoslovile lepe orgle, ktere je slavno znani gosp. Goršič izdelal. Imenitne so ne toliko po velikosti, kakor po svoji notranji dobroti in vredbi. Kakor sem v naglici vidil, je 14 registrov, 4 v zgornjem, 8 v spodnjem manualu in 2 v pedalu. To mično delo se pa ni lahko moglo izvršiti, ker je bil kor v tej zelo stari cerkvi majhen in nizek. Pa preč. g. župnik Bl. Lenček, ki so stari farovž prav prijazno prenasredili, in v cerkvi, kolikor je mogoče pri taki stari stavbi več reči popravili, so tudi orgljam spodoben prostor omislili. Kor je bil razširjen na širjavo, na železnih nosalih (Transversen), kar se prav lepo vidi, le tako je bilo mogoče nove orglje postaviti.

Ker so bili domači preč. g. dekan zadržani, so orglje blagoslovili preč. gosp. ribniški dekan Martin Skubic. Akoravno je bila cesta iz Ribnice do Loža grda, kakor je navadno zmirom vklub tolikim prošnjam v deželnem zboru, naj bi jo deželno cesto naredili, so g. dekan to ljubav storili svojemu staremu znancu. Imeli so primeren govor in služili veliko sv. mašo vpričo mnogobrojnega ljudstva.

Kar je pa vsecega osupnilo, to je bilo izvrstno petje ljubljanskih gospodov: Medena, Stamcarja, Valenta in Paternostra, kteri niso samo v cerkvi, ampak tudi pri kosilu gosto ljubnega g. župnika pokazali, da so pravi strokovnjaki v petji. Le škoda, da so prekmali morali odriniti na svoj dom. Hvala Vam za to prijetno veselje!

Posamezne registre orgelj popisati ne morem, ker jih nisem natanjko pregledal, pa po močnem, prijetnem svojem glasu hvalijo kakor druga dela svojega mojstra g. Goršiča.

Naj bi orglje dolgo let donele in pale v čast in slavo Božjo.

Šempas, dné 23. novembra 1881. Dne 19. t. m. je naše starešinstvo v svoji redni seji enoglasno potrdilo predlog g. župana, namreč, da od sedaj zanaprej se ne bode več sprejemalo njemu (resp. na županstvo) adresiranih službenih pisem, ter jih vselej zavrniti, kadar ne pridejo v našem maternem, to je v slovenskem jeziku. Res čudna opravla so s takimi vradi, kateri nočejo po nobeni ceni spoznati koristi vradovanja v maternem jeziku; kake sitnosti so, kjer ne župan ne tajnik nista večšča onih jezikov, katerih se še vedno visoka gospoda uradniška poslužuje v dopisovanju do županstev, namreč v nemškem in laškem jeziku.

Važno in potrebno je, da nič več ne odlašamo, ter se ne več širokoustimo ali pritožujemo o raznih prilikah in po raznih časnikih, ampak ne sprejemamo več, kar ni v našem jeziku pisanega. Ker imajo vradnje po ministrovem povelji tiskane oblike bo toliko laglje slovenski dopisovati in res ga nimajo nobenega izgovora.

Domače novice.

V Ljubljani, 29. novembra.

Dr. Janez Bleiweis vit. Trsteniški

je nicoj po noči umrl. Slovenija plaka mile solze. Ljubljana je prestrašena. Najboljši sin domovine, oče slovenskega naroda, se je preselil v boljše življenje! Bog mu daj večni mir!

Več o bolezni, smrti prihodnjič. Pogreb bode v četrtek.

(Občni zbor čebelarskega društva) se je vršil 24. t. m. v prostorih katoliške družbe. Predsednik društva č. g. župnik J. Jerič, je pozdravil navzočega predsednika kmetijske družbe barona Wurzbacha, ter potem razložil stvar društva, ki ima zdaj 195 udov, samih praktičnih čebelarjev, Družbinski organ „Slovenska čebela“, ki ga ureduje g. Jerič, še izhaja, se ve da le s požrtovalnostjo urednika listovega in predsednika društva. Potem se

je volil novi odbor: g. župnik J. Jerič za predsednika, g. F. Souvan stareji za podpredsednika, in gospodje župnik Jugovic, ter grajščak dr. Ahačič za odbornike.

(Naznanilo gg. obrtnikom.) Pravila obrtniško-politične zadruge so od deželne vlade potrjene. Toraj bo prvi občni zbor v nedeljo 11. dec. ob dveh popoldne na „rotovžu“. Naj so ga udeležijo vsi obrtniki, med ktere se štejejo rokodelci, krčmarji, mesarji, mali trgovci, sploh vsi, ki obrtniški davek plačujejo. Ta dan se bo odbor volil in se vsim došlim razložil namen društva. Povabjeni so tudi obrtniki iz dežele, ker bo društvo raztegnilo svoj delokrog čez celo deželo. Kdor hoče društvu pristopiti, ali želi kakih pojasnil, naj se oglasi pri g. Kleinu, tiskarju v špitalskih ulicah, ali pri g. Regaliju na št. peterski cesti. Omeniti je še treba, da bo društvo politično in da bo uplivalo tudi na razne volitve.

(Jour-fix „Sokola“) pretečeno soboto v Šrejnerjeveji pivarni obnesel se je nepričakovano vro in je bil dobro obiskan. — Pevci, koji zastopani bili so v lepem številu, kratkočasili so navzoče z lepim pesništvom v obilej meri; istotako igra „Pražna obleka“ vzbudila je mnogo smeha in je jako dopadala. — Rediteljem prihodnjega „jour-fixa“, koji bode 10. dec., izvoljen je bil g. Hugo Turk. — Z veseljem moramo tudi konstatirati, da pristopajo „Sokolu“ zmirom novi člani in ravno pretekli teden pridobilo si je društvo zopet pet odličnih udov, od kterih trije bili so pri zadnjem „jour fixu“ vro nazdravljeni.

Po katoliški bukvarni se dobivajo:

Blätter für Kanzel-Beredsamkeit.

Unter gefälliger Mitwirkung der Herren: Friedrich Baumgarten, inf. Domdechant in Linz; Dr. Valentin Haekel, Professor der Theologie in Leitmeritz; Dr. Hebenstreit, Dompfarrer in Graz; Dr. Anton Kerschbaumer, Propst und Pfarrer in Krems; F. E. Krönes, Schul-Direktor in Neutitschein, und Dr. Anselm Rieker, k. k. Universitäts-Professor in Wien.

Redigirt von Anton Steiner, Cooperator bei St. Augustin in Wien.

Jährlich 10 Hefte von 5—6 Bogen gross-8° — Preis 3 fl. 60 kr. 5. W. Mit Franco-Versendung jedes einzelnen Heftes 4 fl. 20 kr. (1)

Od II. zvezka sta do zdaj izdana dva sošitka, Zvezek I. se lahko še ves dobi.

Važno za vsako hišo!

Cela mizna oprava iz britanskega srebra

za le 8 gld.

Elegantno delo, ne zaruja, in se vedno tako ohrani, v podobi in barvi pravega srebra, in je najboljša stvarina za mizno opravo, razun srebra. Za 8 gl. se dobi cela mizna oprava iz najboljšega britanskega srebra. Dobri stojimo, da ostane oprava vedno bela.

- 6 nožev iz britanskega srebra z angleško jekleno ostrino,
- 6 vilic iz britanskega srebra, fina in težka roba,
- 6 žlic iz britanskega srebra,
- 12 žličic za kavo, iz britanskega srebra,
- 1 mlečni zajemnik iz britanskega srebra,
- 1 zajemalnik za juho iz britanskega srebra, težko, dobro blago,
- 2 lepa svečnika,
- 6 jajčnih posodice,
- 6 tac, lepo izdelane,
- 1 posoda za poper ali sladkor,
- 1 presejalnik za čaj,
- 6 tačice za nože in vilice

54 kosov.

Naroči se proti poštnemu povzetju, ali pa da se denar naprej pošlje.

Zaloga britanskega srebra

C. Langer,

Wien, II. grosse Schiffgasse 28.

Opomba. Komur bi oprava ne ugajala, pošlje naj jo v 10 dneh nazaj in bo dobil svoj denar nazaj razun poštnih stroškov.

Važno za vsako hišo!

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.